

Porteføljestyret for muliggjørende teknologier

Dato	Sted
24.09.2025	Forskningsrådets lokaler på Lysaker, møterom Abel 1
Kl. 10:00-16:00	

Sak PS-TEKNO 39/25	Godkjenning av sakslisten
Sak PS-TEKNO 40/25	Godkjent møteprotokoll fra porteføljestyremøte 4/25
Sak PS-TEKNO 41/25	Spørsmål om habilitet
Sak PS-TEKNO 42/25	Tildeling av samarbeidsprosjekter innenfor næringsrettet bioteknologi (U.off. offl § 14)
Sak PS-TEKNO 43/25	Videre satsing på bioteknologi
	Pause
Sak PS-TEKNO 44/25	Investeringsplan 2026-2028 (U.off. offl § 14)
	Lunsj
Sak PS-TEKNO 45/25	Tildeling av forskerprosjekter innenfor nanoteknologi og avanserte materialer (U.off. offl § 14)
Sak PS-TEKNO 46/25	Orienteringer
Sak PS-TEKNO 47/25	Møteplan 2026
Sak PS-TEKNO 48/25	Eventuelt
Sak PS-TEKNO 49/25	Godkjenning av møteprotokoll
	Åpen refleksjon og evaluering av møtet

Sak PS-TEKNO 40/25

Godkjent møteprotokoll fra porteføljestyremøte 4/25

Til Porteføljestyret for muliggjørende teknologier	Ansvarlig Direktør Hilde Erlandsen	Saksbehandler Trine Paus	Vedlegg 1. Møteprotokoll fra møte PS-TEKNO 4/25
Fra Områdedirektør Anne Kjersti Fahlvik			

ORIENTERINGSSAK

Kort bakgrunn Protokoll fra porteføljestyremøte 4/25, som ble avholdt 10.6.25, ble godkjent i møtet og er publisert på Forskningsrådets nettsider.

Hvorfor saken fremmes til dette møtet Møteprotokollen følger vedlagt til orientering.

Porteføljestyret for muliggjørende teknologier, møte 4/25

Dato
10.06.2025
10:00-16:00

Sted
Forskningsrådets lokaler på Lysaker

Til stede

Pinar Heggernes - leder
Lars Ailo Bongo
Andreas Brekke
Siri Bromander
Hanne Haslene-Hox
Kristin Hollung – fung. leder sak 29/25 og sak 31/25
Cathrine Pihl Lyngstad
Helge Myklebust
Ingrid Schjølberg
Solveig Steinsland
Dhayalan Velauthapillai

Rasmus Larsen, settemedlem sak 29/25, digitalt på Teams
Marit Lofnes Mellingen, settemedlem sak 29/25, digitalt på Teams
David Budtz Pedersen, settemedlem sak 29/25, digitalt på Teams
Camilla Tenna Nørup Sørensen, settemedlem sak 29/25, digitalt på Teams

Finn-Hugo Markussen, observatør KD
May-Kristin Ensrud, observatør JD
Frank Hernes, observatør FD sak 31/25, digitalt på Teams

Forfall Magnus Gulbrandsen
Annette Vestlund, observatør DFD

Til stede fra Forskningsrådet Anne Kjersti Fahlvik, Hilde Erlandsen, Vidar Skagestad, Trine Paus, Olaug Råd (sakene 29/25 og 33-35/25), Pål S. Malm (sak 29/25), Torgeir Waaga (sakene 31-32/25 og 34-35/25), Anne Marte Kvello (sakene 32/25 og 34-35/25), Ingerid Fossum (sak 35/25) og Kirsti S. Landsverk (sak 35/25)

Sak PS-TEKNO 27/25 Saksliste, møte- og vedtaksprotokoll

Vedtak: Sak PS-TEKNO 27.1/25: Porteføljestyret godkjenner sakslisten.

Sak PS-TEKNO 27.2/25: Porteføljestyret tar protokollen fra porteføljestyremøte 3/25 til orientering.

Sak PS-TEKNO 27.3/25: Porteføljestyret tar vedtaksprotokoll fra sirkulasjonssak PS-TEKNO 26/25 til orientering.

Sak PS-TEKNO 28/25 Spørsmål om habilitet

Vedtak: 1. Flg. porteføljestyremedlemmer er inhabile i sak PS-TEKNO 29/25:

- Pinar Heggernes
- Lars Ailo Bongo
- Andreas Brekke

- Siri Bromander
- Hanne Haslene-Hox
- Cathrine Pihl Lyngstad
- Ingrid Schjølberg
- Solveig Steinsland
- Dhayalan Velauthapillai

Inhabile styremedlemmer kan være til stede når søknader skal avslås en bloc iht. vedtak gjort i sak PS-TEKNO 16/25. Inhabile styremedlemmer forlater møtet under alle styrets diskusjoner og øvrige vedtak i sak PS-TEKNO 29/25.

Flg. styremedlemmer fra andre porteføljestyre er oppnevnt som settemedlemmer i saken:

- Rasmus Larsen
- Marit Lofnes Mellingen
- David Budtz Pedersen
- Camilla Tenna Nørup Sørensen

2. Flg. porteføljestyremedlem er inhabilt i sak PS-TEKNO 31/25 og forlater møtet under behandlingen av saken:

- Pinar Heggernes

Sak PS-TEKNO 29/25 Tildeling og avslag til søknader om KI-senter

Vedtak:

Porteføljestyret for muliggjørende teknologier har gjort flg. vedtak om tildeling og avslag til søknader om nasjonale KI-sentre iht. behandlingsprosedyren gitt i utlysningen Forskningssentre for kunstig intelligens (KI-senter) og vedtaksprosedyren for KI-sentersøknadene (sak PS-TEKNO 16/25):

1. KI-sentersøknader med hovedkarakter 5 eller lavere avslås en bloc.
2. Følgende KI-sentersøknader med hovedkarakter 6 får betinget vedtak om tildeling av til sammen inntil 1173,2 mill. kroner:

Prosjekt-nummer	Prosjekttittel	Prosjektansvarlig organisasjon	Inntil (1000 kroner)
357425	TRUST - The Norwegian Centre for Trustworthy AI	Universitetet i Oslo	200 000
357438	MishMash - Center for AI & Creativity	Universitetet i Oslo	173 239
357451	Norwegian Centre for Embodied AI (NCEI)	Norges teknisk-naturvitenskapelige universitet	200 000
357482	Sustainable, Risk-averse and Ethical AI	Simula Research Laboratory As	199 984
357485	Norwegian Centre on AI for Decisions	Norges teknisk-naturvitenskapelige universitet	200 000
357493	AI Centre for the Empowerment of Human Learning	Universitetet i Bergen	199 962

Beløp og støtteandel vil kunne bli justert. Administrasjonen gis fullmakt til å fatte endelig beslutning om tildeling av midler basert på innhenting og vurdering av revidert søknad med obligatoriske vedlegg.

3. Øvrige KI-sentersøknader med hovedkarakter 6 avslås.

Sak PS-TEKNO 30/25 Orienteringer

Vedtak: Porteføljestyret tar informasjonen til orientering.

Sak PS-TEKNO 31/25 Tildeling og avslag til infrastrukturprosjekter innenfor kvanteteknologi

Vedtak: Porteføljestyret for muliggjørende teknologier har fattet vedtak om tildeling av 43 mill. kroner til infrastruktursøknader mottatt til utlysningen Videreutvikling av nasjonal forskningsinfrastruktur for kvanteteknologisk forskning.

Følgende søknader tildeles:

Prosjekt-nummer	Prosjekttittel	Adm. ansvarlig	Tildelt inntil (1000 kroner)
359754	The Norwegian Micro- and Nanofabrication Facility towards Quantum Technology	NTNU – Norges teknisk-naturvitenskapelige universitet	35 000
359784	Q-NRI: Quantum Extension of the Norwegian Research Infrastructure	SIGMA2 AS	8 000

Beløp og støtteandel vil kunne bli justert. Administrasjonen gis fullmakt til å fatte endelig beslutning om tildeling av midler basert på innhenting og vurdering av revidert søknad med obligatoriske vedlegg.

Øvrige søknader avslås pga. den økonomiske rammen for utlysningen.

Sak PS-TEKNO 32/25 Tildelingsprosedyrer for forsker- og samarbeidsprosjektsøknader

Sak PS-TEKNO 32.1/25 Tildelingsprosedyrer for forskerprosjekt innenfor teknologikonvergens og nanoteknologi, mikroteknologi og avanserte materialer

Vedtak: Porteføljestyret for muliggjørende teknologier vedtar følgende terskelverdier og prinsipper for rangering av søknader mottatt til utlysningen av Forskerprosjekt for fornyelse innenfor hhv. teknologikonvergens og nanoteknologi, mikroteknologi og avanserte materialer:

- Søknader med karakter 4 eller lavere på ett eller flere av de fire ekspertvurderte kriteriene avslås en bloc.
- Resterende søknader rangeres etter gjennomsnittskarakter for de fem vurderte kriteriene avrundet til nærmeste halvkarakter.
- Blant likt rangerte søknader skal søknader rangeres etter karakter på kriteriet 'Forskingskvalitet – potensial for å flytte forskningsfronten'.
- For videre prioritering mellom likt rangerte søknader på nano-området, prioriteres søknader som i stor grad vil bidra til det grønne skiftet.
- For videre prioritering mellom likt rangerte søknader innenfor teknologikonvergens, prioriteres søknader med kvinnelig prosjektleder. Hvis det fortsatt er behov for å prioritere mellom likt rangerte søknader, prioriteres søknader som i stor grad vil bidra til det grønne skiftet.

Sak PS-TEKNO 32.2/25	Tildelingsprosedyre for samarbeidsprosjekt innenfor bioteknologi
Vedtak:	<p>Porteføljestyret for muliggjørende teknologier vedtar følgende terskelverdi og prinsipper for rangering av søknader mottatt til utlysningen innenfor næringsrettet forskning på bioteknologi som del av <u>Forskningsrådets fellesutlysning av samarbeidsprosjekt for å møte utfordringer i samfunn og næringsliv</u>:</p> <ul style="list-style-type: none"> – Søknader med karakter 4 eller lavere på ett eller flere av de tre ekspertvurderte kriteriene avslås en bloc. – Resterende søknader rangeres etter gjennomsnittskarakter for de fire vurderte kriteriene avrundet til nærmeste halvkarakter. – Blant likt rangerte søknader prioriteres søknader som har landbruk som primæranvendelsesområde. Hvis det fortsatt er behov for å prioritere mellom likt rangerte søknader, prioriteres søknader med størst næringslivsmedvirkning.
Sak PS-TEKNO 33/25	KI-milliarden: Retning for videre investeringer
Vedtak:	<p>Porteføljestyret for muliggjørende teknologier har diskutert hvordan oppdraget om KI-milliarden, dvs. om "Fremtidens databehandling: Kunstig intelligens, digital sikkerhet og samfunnskONSEKVENSER AV TEKNOLOGIUTVIKLINGEN" er fulgt opp gjennom investeringer i 2024 og 2025, også sett opp mot nytt oppdrag innenfor kvanteteknologi.</p> <p>Porteføljestyret mener at digital sikkerhet må styrkes for å følge opp KI-opdraget, og vil prioritere dette i investeringsplanen for 2026. Porteføljestyret ber administrasjonen følge opp iht. styrets innspill i møtet.</p> <p>Porteføljestyret, i tråd med Styrets føringer om KI-milliarden, setter av midler i 2026 for å bidra til styrket nasjonalt samspill, kunnskapsdeling og synlighet av norsk KI-forskning.</p> <p>Porteføljestyret vil prioritere nordisk samarbeid innenfor språkteknologi som tiltak for internasjonalt samarbeid i 2026.</p>
Sak PS-TEKNO 34/25	Status og investeringsbehov innenfor muliggjørende teknologier
Vedtak:	<p>Porteføljestyret for muliggjørende teknologier har diskutert fremtidige investeringsbehov knyttet til muliggjørende teknologier og ber administrasjonen ta styrets innspill i møtet med i det videre arbeidet med investeringsplan 2026-2028, budsjettforslag 2027 og annen rådgivning.</p>
Sak PS-TEKNO 35/25	Innspill til Norsk veikart for forskningsinfrastruktur 2025
Vedtak:	<p>Porteføljestyret for muliggjørende teknologier er informert om prosess og utkast til Norsk veikart for forskningsinfrastruktur 2025. Porteføljestyrets kommentarer og innspill, inkl. om kobling mellom forskningsorganisasjoner, næringsliv og offentlig sektor, tas med i det videre arbeidet. Veikartet skal vedtas av porteføljestyret for forskningssystemet i september.</p>
Sak PS-TEKNO 36/25	Håndtering av konsekvensene av situasjonen for forskning i USA
Vedtak:	<p>Porteføljestyret for muliggjørende teknologier tar informasjonen til orientering, vil følge utviklingen nøye og ber administrasjonen ta innspillene i møtet med i det videre arbeidet med investeringsplan, budsjettforslag og annen rådgivning.</p>
Sak PS-TEKNO 37/25	Eventuelt
Vedtak:	<p>Porteføljestyremøtet i desember flyttes fra onsdag 10.12 til fredag 12.12.</p>

Sak PS-TEKNO 38/25   Godkjenning av møteprotokollen

Vedtak: Porteføljestyret godkjenner møteprotokollen.

Sak PS-TEKNO 41/25

Spørsmål om habilitet

Til	Ansvarlig Direktør	Saksbehandler	Vedlegg
Porteføljestyret for muliggjørende teknologier	Hilde Erlandsen	Trine Paus	
Fra			
Områdedirektør Anne Kjersti Fahlvik			

BESLUTNINGSSAK

Forslag til vedtak

1. Flg. porteføljestyremedlemmer er inhabile for flg. søknader i sak PS-TEKNO 42/25 Tildeling av samarbeidsprosjekter innenfor næringsrettet bioteknologi: Pinar Heggernes (358147, 358554), Lars Ailo Bongo (358147), Andreas Brekke (358740), Hanne Haslene-Hox (358919, 358410, 358391, 357999), Kristin Hollung (358854), Ingrid Schjølberg (358740, 358554) og Dhayalan Velauthapillai (358842).

Inhabile styremedlemmer kan være til stede når søknader avslås *en bloc* iht. vedtak i sak PS-TEKNO 32.2/25. Styremedlemmer som er inhabile for øvrige søknader i sak PS-TEKNO 42/25, forlater møtet under styrets behandling av disse.

Flg. styremedlem fra annet porteføljestyre er oppnevnt som settemedlem i saken: Ole Andreassen.

2. Flg. porteføljestyremedlemmer er inhabile for flg. søknader i sak PS-TEKNO 45/25 Tildeling av forskerprosjekter innenfor nanoteknologi og avanserte materialer: Pinar Heggernes (358674), Magnus Gulbrandsen (358463, 358298) og Hanne Haslene-Hox (358934, 358914, 358074).

Inhabile styremedlemmer kan være til stede når søknader skal avslås *en bloc* iht. vedtak i sak PS-TEKNO 32.1/25. Styremedlemmer som er inhabile for øvrige søknader i sak PS-TEKNO 45/25, forlater møtet under styrets behandling av disse.

3. Ingen porteføljestyremedlemmer er meldt inhabil i øvrige saker i møtet.

Kort bakgrunn

I henhold til [Instruks om habilitet og tillit i Norges forskningsråd](#) skal porteføljestyrets medlemmer vurdere sin habilitet i alle beslutningssaker. Eventuell inhabilitet og håndteringen av denne skal protokollføres. Usikkerhet om inhabilitet skal diskuteres åpent i styremøtet og skal også protokollføres. Porteføljestyret er beslutningsdyktig når minst halvparten av styremedlemmene er habile og deltar i beslutningen.

Hvorfor saken fremmes

Porteføljestyret skal avklare styremedlemmenes habilitet i beslutningssakene i møtet.

Hovedpunkter

I møtet er det to saker hvor porteføljestyret skal vedta tildeling og avslag til søknader, og hvor spørsmålet om habilitet står sentralt:

- Sak PS-TEKNO 42/25 Tildeling av samarbeidsprosjekter innenfor næringsrettet bioteknologi

- Sak PS-TEKNO 45/25 Tildeling av forskerprosjekter innenfor nanoteknologi og avanserte materialer

Det er ikke forventet inhabile styremedlemmer i de andre sakene i møtet.

Porteføljestyrets tidligere vedtak

Porteføljestyret har tidligere, se sak PS-TEKNO 32.2/25, vedtatt terskelverdi og prinsipper for rangering av samarbeidsprosjektsøknadene som skal behandles i sak 42/25, herunder at søknader med karakter 4 eller lavere på ett eller flere av de tre ekspertvurderte kriteriene skal avslås en bloc.

Porteføljestyret har også, se sak PS-TEKNO 32.1/25, vedtatt terskelverdi og prinsipper for rangering av forskerprosjektsøknadene som skal behandles i sak 45/25, herunder at søknader med karakter 4 eller lavere på ett eller flere av de fire ekspertvurderte kriteriene skal avslås en bloc.

For begge tildelingssakene gjelder flg.:

- Et styremedlem som er inhabil for én eller flere søknader som skal avslås en bloc iht. tidligere styrevedtak, kan være til stede i møtet når vedtaket gjøres.
- Et styremedlem som kun er inhabil for én eller flere av søknadene som avslås en bloc, kan delta i behandlingen av de øvrige søknadene i saken.
- Et styremedlem som er inhabil for én eller flere av de øvrige søknadene som skal behandles i saken, skal forlate møtet under porteføljestyrets diskusjoner og vedtak vedr. disse søknadene. Dette fordi det her behandles søknader som står i et særskilt konkurranseforhold til hverandre.

Porteføljestyrets habilitet

En foreløpig vurdering viser at flg. styremedlemmer er inhabile for flg. søknader:

Sak PS-TEKNO 42/25: Pinar Heggernes (358147, 358554), Lars Ailo Bongo (358147), Andreas Brekke (358740), Hanne Haslene-Hox (358919, 358410, 358391, 357999), Kristin Hollung (358854), Ingrid Schjølberg (358740, 358554) og Dhayalan Velauthapillai (358842).

Sak PS-TEKNO 45/25: Pinar Heggernes (358674), Magnus Gulbrandsen (358463, 358298) og Hanne Haslene-Hox (358934, 358914, 358074).

Det er anledning til å gjøre nye vurderinger i møtet.

Settestyremedlemmer

For å sikre et beslutningsdyktig porteføljestyre, har områdedirektør oppnevnt flg. habile settemedlem i sak PS-TEKNO 42/25 Tildeling av samarbeidsprosjekter innenfor næringsrettet bioteknologi:

- Ole Andreassen, Porteføljestyret for helse

Forberedelse / prosess

Før saksdokumentene ble publisert på porteføljestyrets Teams-rom, har alle styremedlemmene vurdert sin habilitet iht. tilgjengelige lister over prosjektdeltakerne i søknadene som skal behandles i møtet. Også administrasjonen har vurdert og avklart sin habilitet i de nevnte sakene.

Videre saksgang

Følges opp i møtet.

Sak PS-TEKNO 43/25

Videre satsing på bioteknologi

Til	Ansvarlig Direktør	Saksbehandler	Vedlegg
Porteføljestyret for muliggjørende teknologier	Vidar Skagestad	Inderjit Singh Marjara	1. Strateginotat for bioteknologi 2. Oppsummering av innspillprosessen
Fra			
Områdedirektør Anne Kjersti Fahlvik			

DRØFTINGSSAK

Forslag til vedtak

Porteføljestyret for muliggjørende teknologier har diskutert strateginotat for den videre satsingen på bioteknologi og ber administrasjonen ferdigstille notatet i tråd med innspillene i møtet.

Kort bakgrunn

Bioteknologi er et felt som har hatt en sterk utvikling de siste årene og trekkes frem som sentralt for global, europeisk og norsk innsats for å løse samfunnsutfordringer, for økt konkurransekraft og for sikkerhet, beredskap og forsvarsevne. Den langsiktige norske satsingen, bl.a. gjennom Forskningsrådet, har bidratt til å bygge gode norske forskningsmiljøer i UH- og instituttsektor, ofte i samarbeid med aktører fra næringslivet. Mye har skjedd på teknologiområdet siden det ble utviklet en nasjonal strategi for bioteknologi tilbake i 2012. Det er derfor behov for å diskutere hvordan innsatsen innen bioteknologi, som er en av de tematiske prioriteringene under muliggjørende og industrielle teknologier i Langtidsplan for forskning og høyere utdanning (LTP), skal rettes de kommende årene. Dette for å sikre en fortsatt god og relevant utvikling av feltet, og legge til rette for økt samfunnsnytte, dual use og verdiskaping i næringslivet. Med et årlig budsjett på om lag 100 mill. kroner, er det viktig å bruke de strategiske midlene der de kan gjøre en forskjell og bidra til å utvikle norsk bioteknologisektor der behovene er størst.

Saken følger opp tidligere styrediskusjoner om status og utviklingstrekk (se sak PS-TEKNO 22/24).

Hvorfor saken fremmes til dette møtet

Porteføljestyret skal gi innspill til strateginotatet (vedlegg 1) slik at dette kan danne grunnlag for innretning av innsatsen fremover. Som innledning til saken og oppspill til styrets diskusjon vil to av styremedlemmene presentere sine respektive innganger til teknologifeltet, inkl. egen forskning og egne perspektiver.

Hovedpunkter

Basert på LTP, Forskningsrådets strategi, porteføljepåplanen, tidligere diskusjoner i porteføljestyret, det nasjonale innspillmøtet på bioteknologi (vedlegg 2) og sentrale nasjonale/EU-strategier, er det utarbeidet et strateginotat (vedlegg 1). Under følger et kortfattet sammendrag med forslag om videre satsing (punkt 4 og 5).

1. Bioteknologiens betydning og posisjon

- Bioteknologi defineres som bruk av naturvitenskap og teknologi på levende organismer og deres produkter for å utvikle kunnskap, varer og tjenester.
- Feltet har stor betydning for å løse samfunnsutfordringer innen helse, matproduksjon, miljø og energi, og er en nøkkelt teknologi både nasjonalt og internasjonalt.
- Norge har et solid forskningsgrunnlag og flere suksesshistorier, men industrien er fortsatt relativt liten sammenlignet med potensialet.

2. Internasjonale og nasjonale føringer

- Bioteknologi er prioritert i både LTP og EUs strategier, og anses som kritisk for økonomisk sikkerhet, forsvarsevne, beredskap og grønn omstilling.
- Internasjonalt samarbeid, særlig med EU, er viktig for å styrke konkurransekraft og tilgang til nye markeder.

3. Norske styrker og utfordringer

- Norge har sterke forskningsmiljøer, spesielt innen helse, marin sektor og landbruk, og flere vellykkede (oppstarts)bedrifter.
- Utfordringer inkluderer liten industriell base, behov for bedre overgang fra forskning til kommersialisering, dual use og nødvendigheten av oppdatert regelverk for nye teknologier.

4. Strategiske satsingsområder fremover

- Kunstig intelligens og automatisering i bioteknologisk forskning og produksjon.
- Syntetisk biologi og industriell bioteknologi for å utvikle nye produkter og løsninger for sivil sektor og forsvarssektoren (flerbruksteknologi).
- Bioøkonomi, grønn omstilling og sirkulærøkonomi, med fokus på bærekraftig ressursbruk og nye verdikjeder.
- Det anbefales tverrfaglige prosjekter, nasjonale kompetanse-huber, styrket tverrsektorielt og internasjonalt samarbeid, og større prosjekter.
- Ansvarlig forskning og innovasjon bør fremdeles stå sentralt.

5. Veien videre

- Den nasjonale bioteknologisatsingen bør rettes mot områder der Norge har særskilte fortrinn.

Forberedelse / prosess

Administrasjonen har utviklet saken basert på signaler fra porteføljestyret i tidligere møter, inkl. i sak PS-TEKNO 22/24 og på innspill fra søkermiljøer og interesseorganisasjoner.

Videre saksgang

Administrasjonen vil legge porteføljestyrets vurderinger til grunn ved utforming av utlysningene i 2026.

Strateginotat for bioteknologi

11. september 2025

Hvilken posisjon har bioteknologien i Norge og i verden?

I [Langtidsplanen for forskning og høyere utdanning \(LTP\) 2023–2032](#) inngår bioteknologi som én av seks tematiske prioriteringer under satsingen på muliggjørende og industrielle teknologier. Bioteknologi er en nøkkelt teknologi med stort potensial for å løse samfunnsutfordringer innen helse, matproduksjon, miljø og energi. I LTP fremheves behovet for styrket samarbeid mellom forskningsmiljøer og industri, og satsing på forskningsinfrastruktur. Planen understreker behovet for etisk refleksjon og regulatorisk utvikling, fordi bruk av bioteknologi reiser viktige spørsmål om personvern, genetisk modifisering og bruk av biologiske data. Bioteknologi er høyst relevant for samfunnsoppdraget om bærekraftig fôr, fordi den bidrar til å utvikle nye og bedre fôringredienser og produksjonsmetoder.

I EU vies det stor oppmerksomhet til bioteknologiens potensial. Bioteknologi inngår i «The Strategic Technologies for Europe Platform ([STEP](#))» som skal fokusere på [EUs Competitiveness Compass](#), som peker på sju tverrgående aktiviteter og tiltak. Her kobles bioteknologi til grønn og digital industri for robusthet, sikkerhet, produktivitet og konkurransekraft. Bioteknologi er også i listen over de fire mest kritiske teknologiene for EUs økonomiske [sikkerhet](#), og i listen over de 10 mest [kritiske](#) teknologiene

I sin rapport «Science and Technology Trends 2025-2045» peker NATO på veksten i bioøkonomien og viktigheten av syntetisk biologi som en av driverne for den teknologiske utviklingen (revolusjonen). Samtidig påpeker den at bruken av bioteknologi både sivilt og militært blir enda viktigere for å løse morgendagens utfordringer. Rapporten framhever også at potensiell risiko og etiske dilemmaer knyttet til bruk av bioteknologi må håndteres for å ivareta samfunnssikkerheten og følge en ansvarlig tilnærming til forskning og innovasjon.

Porteføljeanalysen av muliggjørende teknologier (MT) viser at Norge har etablert et solid forskningsgrunnlag innen bioteknologi, som brukes i helse, marin sektor, landbruk og industri. Bioteknologi er viktig for det grønne skiftet, økt bærekraft og utvikling av miljøvennlige løsninger. For å styrke verdiskapingen bør det satses på mer samarbeid mellom forskning og næringsliv for å styrke innovasjonstakten. Den langsiktige norske satsingen på bioteknologi, bl.a. gjennom Forskningsrådet, har bidratt til å bygge gode norske forskningsmiljøer i UH- og instituttsektor, ofte i samarbeid med aktører fra næringslivet. Det finnes en rekke veletablerte bedrifter/industrier med utgangspunkt i bioteknologi, og de senere årene har det vært en økning også i oppstartsbedrifter innenfor bioteknologi med utspring fra forskningsinstitusjonene.

Hva er bioteknologi?

Bruk av naturvitenskap og teknologi på levende organismer og på deler, produkter og modeller av disse, slik at levende eller ikke-levende materialer endres for å frambringe kunnskap, varer og tjenester. Begrepet favner både forskning og kompetanseutvikling, og anvendelse av de mange typene bioteknologi.

Kilde: OECD og
Kunnskapsdepartementet

I de senere årene har teknologien gjort oss i stand til raskt å endre på genmaterialet, f.eks. genredigering, og det vil være viktig også i fremtiden å ha klare retningslinjer for bruk av teknologien. I 2023 ble det foreslått ny regulering i EU rundt bruken av de nye genomiske teknologiene ([NGT](#)), dette arbeidet pågår fortsatt. Samme år kom en nasjonal [rapport](#) om utvikling av genteknologi, og anbefalinger om fremtidig regulering. Selv om utvalget bak rapporten ikke kom til en felles konklusjon, var det bred enighet om behovet for endringer i regelverket. Flertallet ønsker en enklere overgang fra forskning til utvikling av produkter og organismer basert på genteknologi. Mindretallet støtter også modernisering av regelverket, men legger større vekt på risikovurdering, åpenhet og tydelig merking av genmodifiserte produkter.

Hva har Norge fått til ved hjelp av bioteknologi?

Bioteknologi spiller en sentral rolle i samfunnets evne til å møte og håndtere kriser, trusler og omstillingsbehov. I Norge har vi verdensledende miljøer som ved hjelp av bioteknologi har skaffet seg unik kompetanse og posisjon (f.eks. innen oppdrettsnæring, husdyravl, bioraffinering). Fra det internasjonale bioteknologimiljøet er mRNA-vaksiner mot korona et eksempel på effektiv anvendelse av bioteknologi.

Forskningen krever kostbar forskningsinfrastruktur

Forskningsrådets mangeårige satsing gjennom FUGE (FUncional GENomics) og Biotek2021 var strukturelle grep for nasjonal koordinering og strategisk omstilling av forskningssystemet. Et av resultatene har vært etablering av flere forskningsinfrastrukturer med stor betydning for bioteknologisk forskning. Vi har i dag viktige infrastrukturer innen bioinformatikk, gensekvensering, proteinanalyser, strukturbiologi, og bildedannende (imaging) teknologier. Noen av disse er del av store europeiske samarbeidsprosjekter, og har innpass i European Strategy Forum on Research Infrastructures (ESFRI). Noen forskningsinfrastrukturer kan også utnyttes til formål som går mer mot anvendelse og oppskalering av produksjon, f.eks. innen matproduksjon og fermentering. Finansiering av forskningsinfrastruktur av høy kvalitet skal også understøtte økt internasjonalisering og rekruttering.

Europeisk og annet internasjonalt samarbeid

Norske aktører i akademia og næringsliv har høy suksessrate i EU-finansiert forskning, selv om medisinsk bioteknologi henger litt etter. Både Horisont Europas klynge 6 «Food, Bioeconomy, Natural Resources, Agriculture and Environment» og de mange EU-partnerskapene (BioDiversa+, Sustainable Blue Economy Partnership (SBEP), Circular Biobased Europe (CBE) med flere) har som mål å styrke Europas konkurransekraft, suverenitet og sikkerhet. Redusert klimaavtrykk, økt produksjon, konservering av matvarer, tilgang til viktige råstoffer og ingredienser, bevaring av

Norske suksesshistorier

Det norske oppstartsselskapet [Lybe Scientific](#) utviklet ny metode for isolering av arvemateriale fra bl.a. spyttprøver for testing av koronavirus. [Pharmaq AS](#) var tidlig ute med vaksiner og terapeutiske legemidler innen akvakulturnæringen. Dette gav raskt positive effekter med en drastisk nedgang i bruk av antibiotika, bedre fiskevelferd og reduserte kostnader for oppdrettsnæringen.

FUGE og Biotek2021

FUGE arbeidet for å løfte Norge innen funksjonell genomforskning ved å styrke infrastruktur, kompetanse og samarbeid på utvalgte strategiske områder.

Biotek2021 fokuserte på å utvikle bioteknologifeltet gjennom forskningsbasert innovasjon i ulike sektorer, med mål om verdiskaping og samfunnsløsninger. Senter for digitalt liv Norge (DLN) var en av satsingene for å fremme bioteknologisk forskning og innovasjon, samt fremme transdisiplinære tilnærminger og RRI.

biodiversitet, samt grønn energi er blant nøkkelordene hvor bioteknologi er forventet å ha en viktig rolle.

Internasjonalt samarbeid, spesielt gjennom EUs rammeprogram, har vært og vil være viktig fremover gitt alt som skjer i EU innenfor bioteknologi. Norge og EU har inngått et [strategisk partnerskap](#) for å fremme grønn omstilling, som inkluderer samarbeid om bærekraftige verdikjeder innen blant annet landbaserte råvarer. Her vil bioteknologi spille en viktig rolle for å legge til rette for økonomisk vekst, større investeringer og flere grønne arbeidsplasser i EU og Norge. Deltakelse i relevante nettverk gir norske aktører økt konkurransevne og tilgang til nye markeder. Det bygger kompetanse, gir tilgang til finansiering og nye økosystemer for forskning og innovasjon, samt mulighet til å påvirke utviklingen av bioteknologi. Norge trenger fremdeles å ta en lederrolle der vi har særlige forutsetninger (akvakultur, biobanker/kreftregistret) for å sitte i førersetet.

Sikkerhet og sensitive teknologier

Teknologi, kompetanse og infrastruktur blir stadig viktigere for internasjonal konkurranse og nasjonal sikkerhet, beredskap og totalforsvarsevne. Bioteknologi er én av EUs [10 kritiske teknologier](#) for økonomisk sikkerhet. I [Langtidsplan for forsvarssektoren 2025-2036](#) er bioteknologi definert som en “brytningsteknologi”, dvs. en teknologi som «flytter grensene for hva som kan utrettes og hvordan oppgaver vil bli løst i fremtiden». Samtidig er både NATO og EU svært opptatt av bioteknologiens betydning for det sivile samfunnet og for forsvaret, såkalt dual use. Biosensorer er et godt eksempel på molekyler/produkter som kan fremstilles bioteknologisk og som kan brukes både militært og innen helsesektoren. Dette vil sette ytterligere krav om ansvarlig forskning og innovasjon.

Hva tenker norske og nordiske bioteknologimiljøer om fremtiden

En rekke norske aktører fra academia, næringsliv og andre interessenter, sammen med representanter fra Danmark (DTU) og Sverige (VINNOVA) ble i mai 2025 invitert av Forskningsrådet til å reflektere over bioteknologifeltets fremtid. Samtalene handlet om hvor norsk bioteknologi er sterkest og hva som er svakhetene i Norge, sett fra disse aktørenes side. De ble også bedt om innspill om hva Norge bør satse på i fremtiden, sett i lys av internasjonale trender, nasjonale behov og styrker/svakheter.

De viktigste innspillene omhandlet bruken av kunstig intelligens og automatisering, syntetisk biologi med fokus på grønn omstilling, og sirkulærøkonomi inkludert matsikkerhet. Ifølge innspillene, er den viktigste nasjonale utfordringen at Norge har en liten industri innen bioteknologi. En annen utfordring som ble påpekt er at den fossilbaserte økonomien hemmer overgang til en grønn bioøkonomi/grønn omstilling.

Fremtidige investeringer – hvordan skal de strategiske midlene brukes?

De strategiske midlene til bioteknologi gjennom Porteføljestyret for muliggjørende teknologier utgjør kun ca. 1,5 prosent av den totale nasjonale bioteknologisatsingen. Porteføljeanalysen viser at bioteknologimiljøene konkurrerer godt i et bredt spekter av Forskningsrådets utlysninger inkludert åpne arenaer for forskning og innovasjon, infrastruktur og senterordninger. Det er lite hensiktsmessig å bruke strategiske midler på områder hvor bioteknologien allerede står sterkt. Utfordringen er å finne faglige nisjer eller anvendelsesområder hvor bioteknologi trenger et ekstra løft. Med bakgrunn i behov og utviklingstrekk i de internasjonale og nasjonale rapportene,

Forskningsrådets porteføljeanalyse av muliggjørende teknologier, og ikke minst innspillene fra fagmiljøene, foreslår administrasjonen noen tematiske og strukturelle områder for videre strategisk satsing innen norsk bioteknologiforskning.

Hva bør porteføljestyrets fremtidige investeringer legge vekt på:

- Kunstig intelligens og automatisering
- Syntetisk biologi og industriell bioteknologi
- Bioøkonomi, grønn omstilling og sirkulærøkonomi

Hvordan bør porteføljestyrets fremtidige investeringer innrettes:

- Tverrfaglige og teknologikonvergerende prosjekter
- Bygge nasjonale koordinerende sentre, kompetanse-hub og nordiske nettverk
- Større prosjekter
- Europeisk, nordisk og annet internasjonalt samarbeid
- Ansvarlig teknologiutvikling

Under følger en utdypning med noen eksempler på hvordan bioteknologi kan anvendes innen de områdene som er nevnt over.

Investere i bruk av kunstig intelligens og automatisering

Bruk av kunstig intelligens som et muliggjørende verktøy i f.eks. bioteknologisk design, big data og autonome systemer. Ved hjelp av KI (f.eks. bruk av Alphafold) kan vi designe nye biologiske molekyler, som kan gi oss fremtidens medisin, mat og industrielle råstoffer (syntetisk biologi) til bruk både i sivil sektor og forsvarssektoren. Potensialet i bruken av KI og big data innen fagfeltet har både positive og negative sider. For å effektivisere prosesser som genredigering, fermenteringsprosesser o.l. vil KI spille en vesentlig rolle. Det tok f.eks. veldig kort tid fra isolering og sekvensering av koronaviruset til mRNA vaksinen, som ble utbredt over hele verden. Tilgjengelighet av teknologi og genetisk/molekylær informasjon gjør det også mulig å utvikle skadegjørende molekyler. Viktigheten av et oppdatert regelverk og internasjonalt samarbeid blir med det ikke mindre i fremtiden.

Investere i syntetisk biologi og industriell bioteknologi

Bruken av syntetisk biologi, spesielt i kombinasjon med KI vil i fremtiden være en nøkkel for å løse en rekke utfordringer både innen matproduksjon, helse og industrielle råstoffer. Anslagsvis 60 prosent av de ressursene vi bruker kan lages biologisk i lab/industrielt. Selv om vi allerede har begynt å få noen kommersielle produkter i markedet (laboratorie-kjøtt, dun, nylon, plastfilm etc.), er potensialet veldig stort. Dette gir en fordel for industrielle prosesser som kan ta teknologien i bruk for verdiskaping, økt sysselsetting, beredskap og forsvarsevne.

Investere innen grønn omstilling og sirkulærøkonomi

Mat- og biomasseproduksjon (grønn og blå) spiller en nøkkelrolle i den internasjonale bioøkonomien og bidrar til matsikkerhet og økt selvforsyning, samt reduksjon av klimagassutslipp. Bioteknologi er avgjørende for bioøkonomien ved å muliggjøre bærekraftig foredling av biologiske ressurser til verdifulle produkter som mat, energi, kjemikalier og materialer. Gjennom avanserte metoder som genredigering og bruk av enzymer og mikroorganismer, kan bioteknologi bidra til å skape nye

verdikjeder, redusere klimautslipp, styrke beredskapen og løse globale utfordringer innen helse og matforsyning. For å bidra til det grønne skiftet og for å bidra til å opprettholde Norges konkurransekraft må bruken av fossile råstoffer erstattes med mer miljøvennlige løsninger. Bioteknologi vil være en nøkkel i denne omstillingen. Noen eksempler på dette er bruk av bioteknologi for CO₂-reduksjon og karbonfangst, erstatte fossile, kjemiske og animalske produkter og innsatsfaktorer med bioteknologiske løsninger for fremstilling av biokjemikalier, biomaterialer og ingredienser til fôr og til biobasert plast/tekstil. Det å bruke mer sidestrømmer fra matproduksjon og tekstiler til humant konsum og ikke kun til bioenergiformål, vil være viktige områder innen sirkulærøkonomien. Bioremediering kan gi betydelige energi- og vannbesparelser og økt produksjon, og dermed gi en miljøgevinst.

Veien videre for strategisk satsing på bioteknologi

Bioteknologi er en av de kritiske teknologiene for Norges og Europas konkurransekraft, sikkerhet og totalberedskap. Forskningsrådets strategiske satsing på bioteknologi gjennom porteføljestyret for muliggjørende teknologier må legge til rette for å støtte opp om norske aktører og internasjonalt samarbeid på de områdene der vi har geografiske, naturgitte og kompetansemessige fortrinn. Vi bør rette satsingen mot bioteknologiområder der vi har størst potensial, men også vektlegge hvilke behov Norge vil ha framover.

Norge har miljøer som er avhengige av forskning og kompetanse på bioteknologi i hele sin bredde for å være konkurransedyktige. Vi har tilgang til betydelige naturressurser og en videre satsing innen fagfeltet er viktig for å utnytte hele potensialet. Vi har gode forutsetninger for å være verdensledende innen deler av fagfeltet. Med utgangspunkt i et godt utbygd nettverk av forskningsinfrastruktur, offentlig finansiering, god kompetanse og tilgang til høyt utdannede fagfolk vil Norge kunne bli ledende innen helsebioteknologi, diagnostikk, akvakultur og bioteknologi for å få fart på det grønne skiftet og løse samfunnsutfordringer.

De siste årene har de strategiske bioteknologimidlene blitt brukt for å styrke industriell bioteknologi. Porteføljeanalysen viser at satsingen har gitt resultater, men Norge henger fremdeles etter. Behovet for industriell bioteknologiforskning i samarbeid med næringslivet er fremdeles stort, og skal vi løse samfunnsutfordringene som vi står ovenfor så vil industriell bioteknologi fremdeles ha en nøkkelrolle. Industriell bioteknologi vil også dekke områder som syntetisk biologi, grønn omstilling, sirkulær økonomi og bioøkonomi. Behovet for å ta i bruk digitale løsninger som KI og big data i bioteknologisk FoU vil kunne bli godt ivaretatt av andre satsinger i MT-porteføljen, slik vi har sett det i teknologikonvergens.

Innspillmøte for strategisk satsing på bioteknologi 2025

Den 27. mai 2025 gjennomførte Forskningsrådet et digitalt innspillmøte med representanter fra norske og nordiske bioteknologimiljøer. I forkant av møtet ble det sendt ut fem spørsmål som vi ønsket innspill på, og deltakerne ble bedt om å sende oss sine individuelle skriftlige svar på disse før møtet. I selve møtet ble fire av spørsmålene diskutert gruppevis og i plenum. Som en del av denne strategiprosessen har vi gjort en analyse av Bioteknologiporteføljen, som også ble presentert i innspillmøtet. Totalt var det 21 deltakere med på møtet.

Tabellen viser sektorvis fordeling av deltakerne i innspillmøtet

Sektor:	Akademia	Næringsliv	Andre Interessenter	Skandinavia*
Antall:	12	3	4	2

* Danmark og Sverige

Vi etterstrebet at hver gruppe skulle ha representanter fra næringsliv, UoH- og Instituttsektor og andre interessenter.

Følgende spørsmål ble stilt (hvorav 1-4 ble diskutert i møtet)

1. Kan du peke på de viktigste nåværende internasjonale trendene innenfor bioteknologi (globale/EU/Norden)?
2. Er det viktige trender hvor Norge henger etter? Hvilke hull bør Norge fylle? Hva er de viktigste årsakene til at Norge henger etter?
3. Inn i spåkula: Hvilke trender tror du blir de viktigste internasjonalt (globalt, i EU og nordisk) fram mot 2035? Og 2050?
4. Hvilke nasjonale muligheter/utfordringer har vi innen bioteknologibransjen?
5. Hva bør være Forskningsrådets / virkemiddelapparatets rolle vs. institusjonenes eget ansvar? Hva er det særlig viktig at Forskningsrådet bidrar med. Hvordan fungerer rådgivningen og dialog med Forskningsrådet?

Under følger en oppsummering av de viktigste innspillene. Oppsummeringen tar utgangspunkt i diskusjonene i innspillmøtet. Spørsmål 5 ble ikke diskutert i møtet, her tok vi utgangspunkt i de individuelle innspillene. Til støtte for administrasjonens oppsummering ble KI (Copilot) brukt, etterfulgt av administrasjonens kvalitetssikring av innholdet. Vi har valgt å oppsummere innspillene under to hovedpunkter, der spørsmål 1 og 3 er oppsummert under «*De viktigste trendene*» mens spørsmål 2 og 4 er oppsummert under «*Status Norge: Utfordringer og muligheter*»

De viktigste trendene (spørsmål 1 og 3 oppsummert)

- **Kunstig intelligens og automatisering:**

Bruk av kunstig intelligens som et muliggjørende verktøy i f.eks bioteknologisk design, big data og autonome systemer.

Eksempler på anvendelser:

- Genredigering av celler
- Optimalisering av fermenteringsprosesser
- Analyse av komplekse datasett til å predikere og til å produsere bl.a. vaksiner og presisjonsmedisin
- KI-assisterte produksjonslinjer
- Mikrobiomer: Helse hos mennesker, dyr, planter og i akvakultur.

KI vil også spille en stor rolle for alle punktene under.

- **Syntetisk biologi:**

Design og konstruksjon av nye livsformer (syntetisk liv), nye biobaserte produkter, cellefrie systemer. Særlig viktig for industriell bioteknologi.

- **Grønn omstilling og sirkulærøkonomi:**

- Kontroll av bioteknologiske prosesser/bioproduksjon, fermenteringsbasert produksjon, blant annet erstatning av fossile og animalske produkter med bioteknologiske løsninger: Biokjemikalier, biomaterialer, biodrivstoff, tilsetning i fôr, biosyntetiske plast- og tekstilerstatninger, sidestrømmer fra matproduksjon
- Miljøfokus/Reduksjon av utslipp: Bioteknologi for CO₂-reduksjon og karbonfangst samt erstatning av kjemiske innsatsfaktorer.
- Bioremediering, energi- og vannbesparende løsninger

- **Matvaresikkerhet/Beredskap:**

Vi trenger økt matproduksjon/oppskalering, matberedskap og selvforsyning.

- Genredigering, GMO, bioprosesser som fermentering og hydrolyse

Status Norge: utfordringer og muligheter (spørsmål 2 og 4 oppsummert)

- **Manglende industriell satsing:** Norge har svak industriell tilstedeværelse innen bioteknologi

- **Finansiering og kapital:**

- Lav FoU-finansiering, liten tilgang til risikokapital
- Trenger økte økonomiske rammer og lengre prosjekter
- Risikokapital og integrert tenkning på tvers av sektorer og fag kreves for å gå fra forskning til innovasjon

- **Fossilbasert økonomi:** Hemmer overgang til en grønn bioøkonomi/grønn omstilling.

Fermenteringsbasert produksjon vil være viktig for å få til denne overgangen.

- **Behov for strategisk satsing:** Norge bør satse der vi har fordeler, kompetanse og naturressurser (blant annet fiskeri, akvakultur og skog- og landbruk).

- **Regulatoriske barrierer:** Oppdatering av relevant lovverk, harmonisering med internasjonale lovverk.
- **Bygge nasjonale sentre/kompetanse** (alla FUGE): Mer industriell utnyttelse av råvarer, kompetanse og infrastruktur.

Forskningsrådets vs. institusjonenes eget ansvar, samt Dialogprosessen (spørsmål 5 oppsummert)

- **Forskningsrådets rolle:** Forskningsrådet skal bidra med et program/utlysninger som favner vidt i fra grunnforskning til innovasjon og kommersialisering. Det er viktig med forutsigbare og langsiktige finansieringsmuligheter for å bygge opp kompetanse og videreutvikling. Man bør fremme tverrfaglige prosjekter og koordinere på tvers av porteføljer for å sikre helhetlig tenkning. Forskningsrådet er også viktig for å hjelpe forskerne inn i EU-programmet og annet internasjonalt arbeid.
- **Institusjonenes ansvar:** Institusjonene har ansvar for innovasjonshjelp og tilrettelegging på institusjonsnivå. De bør også fremme en kultur for innovasjon og entreprenørskap.
- **Dialog med Forskningsrådet:** Generelt god erfaring med Forskningsrådet som støttespiller. Det er rom for forbedring i prosessen rundt søknader og evaluering.

Administrativ vurdering:

Generelt opplevde administrasjonen god entusiasme og engasjement rundt hele prosessen. Svarene vi fikk er svært viktige for oss for å tilrettelegge for det som etterspørres av miljøet. Den største utfordringen er å tilfredsstille alles behov, da midlene vi har ikke er tilstrekkelige for å dekke alt. Da det var sprik i svarene og hva de ønsket vi skulle satse på videre, var det til tider vanskelig å oppsummere innspillene. Vi har prøvd å ta hensyn til alle innspillene som har kommet inn, men valgt å gå videre med det som flertallet har gitt uttrykk for gjennom gruppearbeidet samt det som skjer for øvrig i fagfeltet, nasjonalt og internasjonalt. Alt i alt oppleves det som en veldig god overenstemmelse mellom miljøet og administrasjon og vi setter stor pris på innspillene og engasjementet.

Administrasjonens vurdering er at sammen med andre strategier, aktiviteter og rapporter (nasjonale og internasjonale) gir innspillene et godt grunnlag for porteføljestyret i deres arbeid med hvordan den fremtidige strategiske satsingen på bioteknologi bør rigges, og hva som skal prioriteres.

Sak PS-TEKNO 46/25

Orienteringer

Til	Ansvarlig Direktør	Saksbehandler	Vedlegg
Porteføljestyret for muliggjørende teknologier	Hilde Erlandsen	Trine Paus	1. Endringer i Forskningsrådets fullmakter 2. Status MT-utlysninger 3. Plan for porteføljestyrets arbeid
Fra Områdedirektør Anne Kjersti Fahlvik			

ORIENTERINGSSAK

Forslag til vedtak Porteføljestyret tar informasjonen til etterretning.

Hvorfor saken fremmes til dette møtet Saken fremmes for å orientere porteføljestyret om viktige og prinsipielle saker fra Styret og administrasjonen.

- Hovedpunkter**
- **Oppstartsmøte for KI-sentrene** ble avholdt i Forskningsrådet 26.- og 27. august. Administrasjonen vil orientere muntlig.
  - **Forsterket kvanteteknologisatsing:** Statsminister, forskningsminister og digitaliseringsminister inviterte presse og sentrale aktører til en «budsjettlekkasje» 27. august, der det ble annonsert en næringsrettet kvanteteknologisatsing på 750 mill. kroner over fem år. Den nasjonale kvanteteknologisatsingen disse årene blir dermed på 1,1 mrd. kroner inkl. kvantemidlene som allerede er bevilget til Forskningsrådet. Den næringsrelevante satsingen skal utformes av Forskningsrådet, og skissen er basert på vårt råd om en innretning for å knytte sammen store bedrifter, SMBer og forskningsinstitusjoner i et økosystem der det bygges innsikt og kompetanse på områder av strategisk langsiktig betydning for norsk konkurransekraft, og etter modell av Finlands «lokomotiv-satsing». En slik innretning har vist seg å utløse økte private FoU-investeringer, gitt nye verdikjeder for konkurransekraft og gitt nye koblinger mellom næringsliv og forskningsinstitusjoner.
  - **EUs nye konkurranseevnefond og kommende rammeprogram:** I juli fremmet Europakommisjonen forslag til EU-budsjett for perioden 2028-2034, herunder forslag om opprettelse av et nytt europeisk konkurranseevnefond (ECF) som skal inkludere både nytt rammeprogram for forskning og innovasjon (Horisont Europa), Digital Europa-programmet, Det europeiske forsvarsfondet (EDF) og elleve andre programmer. Forskningsrådets styre ble orientert om forslaget i styremøtet 11.09, se [Sak S 60-25.pdf](#), og hadde en innledende diskusjon om konsekvensene av forslaget for det norske forsknings- og innovasjonssystemet. Saken tas opp igjen i oktober. Styrets vurderinger og innspill vil sette retning for Forskningsrådets videre dialog med KD og andre departementer om et eventuelt nasjonalt posisjoneringsdokument om ECF og Horisont Europa.
  - **Ny storsatsing i Arktis:** Regjeringen har forpliktet seg til å finansiere forskning i Polhavet med 1 mrd. kroner over de neste 10 årene (2026-2036). Satsingen, som har fått navnet Polhavet 2050, vil samle et bredt sammensatt landslag av forskere som dekker økosystemer, klima, miljø, næringsutvikling og sikkerhet.
  - **Instruks om habilitet og tillit i Norges forskningsråd** er oppdatert, blant annet med presiseringer i delen om aksjeinnehav og eierskap. Habilitetsinstruksen er

også betraktelig kortet ned gjennom at all veiledende tekst er flyttet over i et eget dokument som det er lenket til i instruksen. Begge dokumentene er lagt inn i habilitetsmappen på porteføljestyrets Teams-rom.

- **Styret har vedtatt endringer i Forskningsrådets fullmakter**, blant annet for å effektivisere saksbehandlingen og tydeliggjøre porteføljestyrenes hovedoppgaver. Hovedledelsen har også fastsatt retningslinjer for behandling av saker på sirkulasjon i Forskningsrådets styrer. Endringene er oppsummert i vedlegg 1.
- **Status MT-utlysninger**, se vedlegg 2.
- **Plan for porteføljestyrets arbeid**, se vedlegg 3.

**Forberedelse /
prosess**

Administrasjonen har utviklet saken.

Endringer i Forskningsrådets fullmakter

Styret vedtok 2. juni endringer i Forskningsrådets fullmakter, blant annet for å effektivisere saksbehandlingen og tydeliggjøre porteføljestyrenes hovedoppgaver. Hovedledelsen har også fastsatt retningslinjer for behandling av saker på sirkulasjon i Forskningsrådets styrer. Nedenfor følger de viktigste endringene:

- Vedtak om tildeling i internasjonale utlysninger
  - o I internasjonale utlysninger hvor porteføljestyret har fastsatt budsjetterammen for utlysningen og den faglige vurderingen og rangeringen er gjort på en internasjonal arena, har administrerende direktør tildelingsfullmakt.
- Søknader utenfor utlysningens tema eller andre avgrensninger i utlysningen
  - o Innsendte søknader som er utenfor tematiske eller andre avgrensninger i utlysningen, eller når det ikke er midler igjen, avslås på administrerende direktørs fullmakt.
- Klare avslag eller tildelinger der det ikke er rom for faglig skjønn
  - o Saker der porteføljestyret på forhånd har tatt en avgjørelse om prosess og karaktergrenser for avslag eller tildeling slik at det ikke er noe rom for skjønn, kan avgjøres på administrerende direktørs tildelingsfullmakt. Det er porteføljestyret som da delegerer denne beslutningsmyndigheten til administrerende direktør.
- Vedtak om prosjekter samfinansiert fra flere porteføljer
  - o Vedtak om samfinansierte prosjekter skal fattes i bare ett porteføljestyre. Normalt er dette det porteføljestyret som bidrar med mest midler. Unntaksvis kan et porteføljestyre med mindre finansielt bidrag fatte vedtak, dersom kompetanse- eller habilitetsgrunner tilsier det.
- Retningslinjer for vedtak på sirkulasjon i Forskningsrådets styrer
  - o Vedtak i Forskningsrådets styrer skal som hovedregel fattes i digitale eller fysiske møter. Unntaksvis kan saker behandles på sirkulasjon, og da gjelder de samme reglene som for ordinære møter. Alle habile styremedlemmer må aktivt gi tilbakemelding om de støtter saken eller ikke. Det må lages en protokoll som godkjennes av styremedlemmene på sirkulasjon etter vedtaket er fattet. Protokollen publiseres deretter på nettsiden.

Endringene vil bli nærmere forklart i saker i porteføljestyret der disse fullmaktene kommer til anvendelse.

Status MT-utlysninger

Investeringsplan MT	Type utlysning	Utllysning	Status	Utllysning (1000 kroner)	Søknadsfrist	Tildelingsfullmakt	Planlagt tildelings-tidspunkt	Faktisk tildelt 2025
2024	Nasjonal utlysning	KI-sentre	<u>Publisert</u>	850 000	15.01.25	PS-TEKNO	10.06.25	1 173 200
2024	Internasjonal utlysning	Utlysninger i Chips JU i 2024	<u>Publisert</u>	30 000	14.05.24 / 17.09.24	Adm.direktør	Tildelt av EU i januar 25	15 000
2024		Partnerskapet Blå økonomi (SBEP) 2024	<u>Publisert</u>	9 000	11.11.24	Adm.direktør	April 25	9 000
2024		Partnerskapet EuroHPC 2024: AI-factory		30 000	EU: 3.11.24	Adm.direktør	Tildelt des 24 / jan 25.	30 000
2024 og 2025	Nasjonal utlysning	NCC-NO: Innovasjonsstøtte til morgendagens cybersikkerhet	<u>Publisert</u>	20 000	31.01.25	Adm.direktør	1. kvartal 25	19 412
2025	Nasjonal utlysning	Forskerprosjekt for fornyelse og utvikling av IKT	<u>Publisert</u>	152 650	02.07.25	PS-TEKNO	12.12.25	
2025		Forskerprosjekt innenfor nanoteknologi, mikroteknologi og avanserte materialer	<u>Publisert</u>	72 000	05.03.25	PS-TEKNO	24.09.25	
2025		Forskerprosjekt innenfor teknologikonvergens	<u>Publisert</u>	175 000	05.03.25	PS-TEKNO	Høst-25	
2025		KI-satsing (allokert til KI-sentre)		323 200				
2025		Kvanteteknologi: Videreutvikle infrastruktur	<u>Publisert</u>	42 900	30.04.25	PS-TEKNO	10.06.25	42 900
2025		Kvanteteknologi: Kvantesentre	<u>Publisert</u>	244 000	24.09.25	PS-TEKNO	12.12.25	
2025		Kvanteteknologi (ikke besluttet)		3 600		PS-TEKNO	2025	
2025		Samarbeidsprosjekt innenfor bioteknologi	<u>Publisert</u>	90 000	05.03.25	PS-TEKNO	24.09.25	
2025		Forsterkningsmidler for å knytte kompetanse og resultater fra IKT-prosjekter mot forsvarssektoren	<u>Publisert</u>	19 000	Løpende	PS-TEKNO	12.12.25	
2025		Nærings-ph.d. innenfor KI – doktorgradsprosjekt i bedrift 2025	<u>Publisert</u>	32 700	12.03.25	Adm.direktør	2. kvartal 25	29 726
2025		Off.sektor-ph.d. innenfor KI – doktorgradsprosjekt i offentlig sektor	<u>Publisert</u>	10 500	12.03.25	Adm.direktør	2. kvartal 25	11 222
2025		Kommersialisering av resultater fra MT-forskning	<u>Publisert</u>	10 000	Løpende	PS-INNOV	3-4 kvartal 25	
2025		Internasjonale partnerskap innenfor IKT	<u>Publisert</u>	5 000	30.04.25	Adm.direktør	4. kvartal 25	
2025		IKT-forskerpool for SkatteFUNN-bedrifter	<u>Publisert</u>	5 000	Løpende	Adm.direktør	4. kvartal 25	
2025		Arrangementsstøtte konferanser o.l. innenfor MT	<u>Publisert</u>	5 500	Løpende	Adm.direktør	Fortløpende 2025	
2025	Internasjonal utlysning	Utlysninger i partnerskapet Chips JU i 2025: Pilotlinjer for kvante-chiper	<u>Publisert</u>	24 000	21.01.25/ 29.09.25	Adm.direktør	4. kvartal 25	
2025		Utlysninger i partnerskapet Chips JU i 2025	<u>Publisert</u>	31 000	29.04.25/ 17.09.25	Adm.direktør	2025	
2025		EuroHPC Nasjonalt kompetansesenter for tungregning		9 000	29.10.25	Adm.direktør	4. kvartal 25	
2025		NordForsk-utlysning KI	<u>Publisert</u>	15 000	13.05.25	Adm.direktør	4. kvartal 25	
2025		Koreautlysning KI	<u>Publisert</u>	1 000	12.03.25	PS-FS	Sommer 25	1 000
2025	Internasjonal utlysning	Utlysninger i partnerskapet EuroHPC	<u>Publisert</u>	30 000	01.01.26	Adm.direktør	2. kvartal 26	
2025		Utlysning i partnerskapet Sustainable Blue Economy (SBEP) i 2025	<u>Publisert</u>	9 000	17.11.25/ 17.06.26	Adm.direktør	November 2026	
2025		Utlysning i ERA-nettet M.ERA-NET3 i 2025	<u>Publisert</u>	29 000	13.05.25/ 19.11.25	Adm.direktør	2026	
2025		Utlysning i ERA-nettet QuantERA i 2025	<u>Publisert</u>	5 000	05.12.25	Adm.direktør	2. kvartal 26	

Plan for porteføljestyrets videre arbeid

Når	Hva	Saker
XX.10.25	Møte PS-TEKNO Kort, digitalt møte	<ul style="list-style-type: none"> Tildele forskerprosjekter innenfor teknologikonvergens (B)
28.11.25	Møte mellom Styret og porteføljestyrelederne	
12.12.25	Møte PS-TEKNO Kl. 10-16 Digitalt møte	<ul style="list-style-type: none"> Tildele sentre på kvanteteknologi (B) Tildele IKT-forskerprosjekter (B) Tildele forsterkningsprosjekter for kunnskapsoverføring til forsvarssektoren (B) KI-milliarden – fast sak på alle møter
	Møte PS-TEKNO 1/26	<ul style="list-style-type: none"> Rapportering for 2025 til Styret (D) Oppfølging av tildelingsbrev 2026 og Styrets føringer

B = Beslutningssak, D = Drøftingssak, O = Orienteringssak

Sak PS-TEKNO 47/25

Møteplan 2026

Til	Ansvarlig Direktør	Saksbehandler	Vedlegg
Porteføljestyret for muliggjørende teknologier	Hilde Erlandsen	Trine Paus	

Fra

Områdedirektør
Anne Kjersti Fahlvik

DRØFTINGSSAK

Forslag til vedtak

Porteføljestyret for muliggjørende teknologier reserverer følgende tidspunkter for ordinære styremøter i 2026:

- Torsdag 5. februar kl. 10-16
- Onsdag 29. april kl. 10-16
- Onsdag 17. juni kl. 10-16
- Torsdag 24. september kl. 10-16
- Onsdag 9. desember kl. 10-16

Kort bakgrunn

Alle porteføljestyrene skal som minimum skal ha fire styremøter i løpet av et år. Møtene kan være fysiske eller digitale.

Forskningsrådets årshjul, herunder utforming av investeringsplan og rapportering til Styret, legger føringer for når på året porteføljestyremøtene bør avholdes.

Hvorfor saken fremmes

Porteføljestyret skal beslutte tidspunkt for porteføljestyremøtene i 2026.

Forberedelse / prosess

For å komme frem til de foreslåtte møtetidspunktene, har administrasjonen tatt hensyn til fastsatte tidspunkter for møter i Forskningsrådets styre og møter mellom Styret og porteføljestyrelederne. Tidspunktene er også avklart med porteføljestyrekoordinator for forskningssystemet.

Videre saksgang

Hvilke styremøter som skal være fysiske og hvilke som skal være digitale, vil bli besluttet med utgangspunkt i møtenes agenda.